

Loyndarfangin í Buchenwald

Pólski drongurinn Yushu, kom í ryggsekkinum hjá pápa sínum til Buchenwald.— Hittast aftur undir kríggisbrots-rættarmálinum í Frankfurt

YUSHU ER VORÐIN SO NIÐURBROTIN AV AT SIGGJA TEIR MENN, SUM UNDIR KRIGGSBROTSMANNA- RÆTTARGONGDINI Í FRANKFURT M.A. ERU ÁKÆRDIR FYRI AT HAVA DRIPIÐ MAMMU HANSARA Í DEYÐSLEIRINUM AUSCHWITZ, AT HANN NÚ FER AFTUR TIL ÍSRAEL. HIN 23 ÁRA GAMLI ELEKTROTEKNIKKARIN STEFAN YERZY ZWIG VAR FYRI STUTTUM TIL STEÐAR UNDIR RÆTTARGONGDINI MÓTI 22 FYRRVERANDI AUSCHWITZ-BØDLUM, SUM ERU ÁKÆRDIR FYRI AT HAVA VERIÐ VIÐ TIL AT DRIPIÐ MILLUM 2,5 OG 4 MILJÓNIR FANGAR SAMAN VIÐ EINUM TÝSKARA, SUM BJARGAÐI HONUM UNÐAN AT FYLGJA MAMMU OG SYSTUR SINI Í GASSKAMARIÐ.

— Bara at siggja teir, ger meg sjúkan, eg haldi tað ikki út longur, segði Yerzy, kallaður »Yushu«, og hann rýmdi úr rættarsalinum, fylgdur av tí 57 ára gamla fyrr, fangavogtara í Buchenwald, Willi Bleicher, sum síðan greiddi frá, hvussu hann hevði bjargað Yushu, tá hann var smádrongur.

STAPPAÐI HIN LITLA NIÐUR Í RYGGSEKKIN

Nasistarnir tóku alla familjuna Zweg — hin 38 ára gamla dr. Zacharias, hansara vökr, ljósu konu hina 13 ára gomlu dótrina Sylvju og hin 3 ára gamla Stefan Yerzy — tá teir oyddu jødisku ghettoina í pólska býnum Krakow í 1943. Faðirinn Zweg, sum nú er embætismaður í ísrælska figgiarmálaráðnum varð tikin til trælaraðbeiði í konsentrationsleirinum Buchenwald, meðan kona hansara og børn inu skuldu sendast til fyrirbeiningar-leirin Auschwitz.

Zweg hevði høyrð um ræðuleikarnar í Auschwitz, og tað eydnaðist honum at stappa litla, veseliga son sín niður í ryggsekkin, áður enn nasistarnir fluttu konuna og dótrina til Auschwitz, har tær vórðu myrðar saman við 4 milj. av øðrum landsmonnum.

Bleicher minnst enn tann dagin, tá hann sum eftirlitsmaður við klædnagoymslurnar í Buchenwald flýggjaði Zweg hansara striptu fangaklæði og afturfyrir fekk ryggsekk hansara við hansara persónligu ognarlutum.

UM NÚ VAKTARMENNIR FUNNU HANN

— Snøggliga rørdi ryggsekkurinn seg, og eitt litla barn kreppt burtur úr honum, segði Bleicher, sum sjálvur var fangi í Buchenwald orsakað av fortíð síni sum fangfelags-leiðari. Børn máttu ikki vera í Buchenwald, Funnu vaktirnar hann vildi tað siga Auschwitz — og gasskamarið. Tí krógvaði eg barnið.

Litli Stefan »Yushu« gjørdist skjótt hitt væl varda og væl fjalda loyndarmálið hjá honum og 40 øðrum fangum í klædnagoymslunum.

En kendsgerning

Man undrer sig, Profeten talte om tallet 66, Dyret, Ham med hornet, Symbolsk! Vel! Men hvem mentes der med? En trossette mente at finde paven, som en den forfærdelige. Men var den nu paven. Kunde man ikke tænke sig året 1966 som undergangsåret. Verdens undergang! Profeten så langt ind i fremtiden. Verdens undergang! Så kommer vi selvfølgelig også med. Ja, der er tegn i sol og måne, Rosetterne forlader skibet! I tiden 1950—58! En strøm til Island, Norge, Tyskland, En strøm ud i verden! En strøm af vore allerdygtigste fiskere at arbejde

for fremmede. Forfærdelige tid, Denne folkeflokkske dommedags-tid!

Men nu er ulykken over os igen! Højere skat! Højere told! Intet arbejde mange steder.

Og skærpen er igen løbet folket i blodet.

Det flygter, I hundredvis! Ja, i tusindvis! Til Island.

Skibene fulde af færing, Gode tjøvdismænd! Gode folkeflokks-mænd! Gode sambandsmænd! Gode socialist! Flygter for landstyreets synder! I hundredvis! I tusindvis! »Gullfossur« fuld! »Dronning Alexandrine« fuld. Den ene gave efter den anden.

4 år er gået siden 13 millioner kom hjem fra Island gennem F. F. Erlendur Patursson og Jákup í Jákupsstovu. Kom! Men det tog lang tid, Fiskerne tabte renter, Hvor meget har de at tabe, d'her- rer Erlendur Patursson og Jákup í Jákupsstovu? Hvor meget tåler de at tabe?

Vel ikke en øre! Men hvorfor ventede de da så længe, mine herrer repræsentanter for os fiskere? Foreningen rugede ikke så kort over dem! Men hvorfor, hvorfor? Hvorfor voldte I dem dette tab?

Sker det samme om igen? Ellers 100 islandske kroner for 16 færøske. God forretning. Ikke for færing, men for islænderne. Hvad var det Frederik Hansen sagde om kvindfolkene, der tog til Island? De blev gale! Kvinderne selvfølgelig. Hvorfor — gå dem så nær? Hvorfor fornerme dem, min gode hr. Hansen? Eller var De også ude af balance?

Det der blev afgjort i 1963! Bolter over os i 1964! Herregud! Alt folk, der kan komme til det, strømmer ud af landet.

Nu atter, Atter straks de samme gode herrer inden for folkeflokken

Sum í fornøld

Hvi fer val av fiskimannafelagsformauni framm sum í fornøld, har ið hitt opna valið legði veljarmannar undir trýst og tók frælsi frá teimum, ið átti valrætt?

Hvi legðist Erlendur Paturssonur á A.T. hina mest igjøgnumfordi arbeiðs- og fiskimannadrift, ið hevur verið framm?

Hvi forðaði Erlendur Paturssonur fiskimonnum at fáa óavmarkaða verkfallshjálpi frá Samvirkende, teim 7-800.000 arbeiðarunum í Danmark og forðaði harvið fiskimonnum at vinna hin størsta verkfallssigur, ið vinnast kundi í Føroyum?

Hvi fingi Erlendur Paturssonur og hansara tjøvdismenn á tingi minstulon fiskimanna lekkaða frá 800 til 650 kr. um mánaðin?

Hvi forðaðu tjøvdismenn saman við folkeflokksmonnum og gamla sjálfstýrismonnum í landsstýrinum Arups-málinum?

Hvi forkomu Erlendur Paturssonur í »14. sept.« føroyskum fiskimannum at fáa bilgiri vorur við keypi frá Brockie í Grønlandi, eina teir kundu fáa nær í landi — hvi forkomu teir hesum uttan at seta nakað betri staðin?

Hvi vóru tjøvdismenn saman við afturhaldsflokkinum við til at avtaka landsháldin, helst besta amboðið at veita fiskimonnum billigastu útgærd?

Stríð hevur staðið meðan eg havi verið úti og siglt

KASTA SIGURSHJÁLPINA AFTUR

Og her møti eg nøkrum, sum eg ikki vildi trúð, um tað varð sagt nær, og tað er, at fiskimannafelagsformaðurin Erlendur Paturssonur við sinum monnum skundadust sær at gevast við einum verkfalli júst tá ið sigur var í hondum við hjálpi — streikustudningi — frá teimum 7-800.000 arbeiðarunum í Danmark. Tað ljóðar ótrúligt. Men sum eg dugi at fata, so sprungu teir Erlend Paturssonur og hansara tjøvdeldisoddaðafiskar frá og skundað sær at gera ein sáttmála, sum er tann ringasti, ið fiskimannafelagið nakran tíð hevur gjørt vegna fiskimennin. Og hin einasta grundin var tann, at fiskimenn máttu fyrri alt ið verðin ikki vinna eitt verkfall við stuðuli frá donsku kammirátunum. Ein slik gerð kundi ikki verðið told aðrastaðni enn júst í Føroyum, har ið politisk samvitskuleysir tjøvdismenn fóru ikki ein fiskimanna-, men tjøvdeldismannanella loysingarpolitikk fram um alt annað, og tað sýnist ikki at gera teimum mun at seta loysingarpolitikk framm um sannan fiskimannafylking, fyrst innanoyggja og síðan við kammirátarnar í hinum partinum av ríkinum eins og uttanfyri ríkið.

Eg skilji, at hetta verkið ikki at vilja taka imóti verkfallhjálp frá donum fordi eina ólögliga streiku við sær og lekkjig av minstulønini frá 800 til 650 kr.

Hitt ólögliga verkfallið gav F.F. eitt tap uppá ½ miljón.

Og so bar tað við sær, at formaðurin, tjøvdeldisagitatórunin, kom til at skapa sær eina martyrgloria og sum martyri í fólksins eygum vinna tjøvdeldinum ein sigur uppá 5 menn frá 2 upp í 7.

Nú siggja flestir fiskimenn, hvussu falskt og innanholað hesin martyrdómur var. Tey skilja, at eitt svik, sum Erlendur Paturssonur gjørdi móti fiskimonnum við óvart og sum tjóvur á nátt at gera hin tiltikna kryptsáttmálan, ið forkom fiskimonnum sigurshjálpi frá donsku kammirátunum kann aldri skapa grundarlag fyrir einum varandi martyrdómi.

H. H.

(Framhald í næsta blaði).

har taget tøjlørne. Har gjort det, denne gang sammen med tjøvdeldisfolkene.

De kom tilbage 1959 og følgende 4 år! Fiskerne, Vore fiskere.

Strømmen vendte! Lykkelige år fra 1958 til 1963. Flukten til Island ebbede ud, Standsede helt! Et mirakel! De kom til os, disse år under socialismens beskyttende banner. De gav os skibene, Lysere tid for de syge, de gamle, invalider, alle trængende. De skabte håb.

Folket takkede med en vældig tillidsrklæring. Vældig valgsejr! Men hvad var den som skete? Hvorfor fik socialisterne ikke lov til at fortsætte?

Forræderi!

Men forræderiet fortæller selv sin mand!

Hvad siger profeten? Læs halgbuk!

Bæver du ikke, forræder?

Skælver du ikke, du fordømte til den fortærende ild?

Ja, der gives gaver også nu. Men på en anden måde.

Uhyggelige gaver!

Det er skyggen fra 1950—58, som troldmanden har fremmet på ny.

Hans gaver! Knokkelmandens. Vældig told! Vældige nye skatter!

Skibene fulde igen, Fuldlastede af vore bedste mænd. De flygter, Flygter bort fra knokkelmanden, Skyggen fra 1950—58.

De blev ribbede, Arbejds slid i deres ansigts sved blev revet dem af hænde, Revet ud af deres hånd. Ikke tale om at få lov til at sælge, så længe de italienske spekulanter var i fare, 50.000—100.000 og måske mere forvoldtes dem i tab. Direkte som tab. Netop det beløb som de manglede i rente — og afdragsbetaling.

Knokkelmanden hæver leen, Bort fra skib og båd, bort, bort eller det koster livet!

Forfærdeligt!

Men de vil ikke dø, Derfor flygter de.

Fylder skibene.

»Gullfoss«!!

»Dronning Alexandrine«!!

Til Island! Til Danmark! Til Norge!

Det gentager sig, skyggen af tog-tet fra 1950—58.

(Niðurlagt. Men nederlaget fortætt.)

Manden fra Vestervig.

Haldið Sosialin

Velji várið helst av øllum

Úr íslensskum eftir Filippiu Kristjansdóttir.

Velji várið helst av øllum, vár við frið í skjeyti sínum, Blómublíðni tess á vøllum ber inn at hjarta mínum.

Har er einki fals at finna, fagnast reina skæra gleðin, Vársins dreymur, vón meg mynna, vekja liv, har doyvd er megín.

Tá ið dáð og dystir doyna, máttur doyri í hjarta mínum, vildi fegin síðast sovna søtt og salt í skjeyti tínum.

PÆTUR